

Interpretarea valorilor privind gazele sanguine la caine si pisica

Conf.univ.dr.Viorel Andronie
FMV-Spiru Haret
Bucuresti, 3 martie 2017

De ce este importantă analiza gazelor din sânge?

Ne furnizează informații despre:

- Ventilatia pulmonara
- Oxigenare
- Statusul raportului acizi/baze

Valori normale la caine si pisica

Nr.crt	Parametru	Valoare
1	PaO ₂	85-100 mmHg
2	PaCO ₂	35-45 mmHg
3	HCO ₃	21-27 mmol/l
4	pH	7.35-7.45

Patru ecuații importante:

1. Ecuația $PaCO_2$ – ne dă informații despre ventilarea alveolară(VA)

$$PaCO_2 = \frac{VCO_2 \times 0.863}{VA}$$

Patru ecuații importante :

2. Ecuația Gaze Alveolare – ne dă informații despre oxigenare

$$PAO_2 = PIO_2 - 1.2 \times (PaCO_2)$$

(Oxigenul alveolar este oxigenul inspirat minus CO_2 alveolar)

Patru ecuații importante :

3. Ecuația Conținutul de Oxigen – ne dă informații despre oxigenare

$$CaO_2 = (Hb \times 1.34 \times SaO_2) + (0.003 \times PaO_2)$$

Conținutul de oxigen este cantitatea de O_2 legată de hemoglobină plus cantitatea de O_2 dizolvată în plasma.

Patru ecuații importante :

4. Ecuația Henderson-Hasselbalch— ne dă informații despre statusul acizi:baze

$$\text{pH} = \text{pKa} + \log \frac{[\text{HCO}_3^-]}{0.03[\text{PaCO}_2]}$$

sau

$$\text{pH} \sim \frac{[\text{HCO}_3^-]}{[\text{PaCO}_2]}$$

$$PaCO_2 = \frac{VCO_2 \times 0.863}{\dot{V}_A}$$

- CO_2 este produs de metabolism
- Ventilarea este singura modalitate de eliminare a CO_2
- Creșterea producției de CO_2 fără creșterea ventilării alveolare duce la creșterea $PaCO_2$

Ventilația alveolară (VA)

- $VA = VE - VD$
- VE = frecvența respirației x volumul de aer inspirat/ expirat la fiecare respirație
- VD = frecvența respirației x volumul spațiului mort
- Spațiul mort reprezintă părțile din căile respiratorii care nu iau parte la schimbul de gaze. Traheea, bronhiile și bronhiiolele au spațiu anatomic mort. Unele alveole pot avea spațiu mort din cauza deficiențelor de perfuzare.
- **Spațiul mort reprezintă 1/3 din volumul de aer inspirat / expirat la fiecare respirație de un animal normal, sănătos.**

Limitările PaCO₂

- PaCO₂ ne dă numai ventilarea alveolară în funcție de producția de CO₂. Nu arată efortul respirator, frecvența sau profunzimea respirației.

Utilitatea clinică a PaCO₂

- Caz clinic:

Un Collie de 12 ani este internat pentru observație din cauza a 2 zile de anorexie și letargie. Observați că animalul gâfâie permanent.

Măsurarea gazelor din arteră arată o valoare PaCO₂ de 58mm Hg. Ce spuneți? Câinele hiperventilează sau hipoventilează?

Hipoventileaza!

- Un nivel PaCO₂ de 58 mm Hg este anormal de ridicat. Deși câinele respiră repede, fiți atenți să nu faceți presupunerea greșită că animalul hiperventilează.

Hipercapnia – cauze și consecințe

- Cauzele Hipercapniei:
  - VE neadecvată (de ex. orice afecțiune care limitează frecvența sau profunzimea respirației)
  - Prea mult din VE merge la VD (alveolele sunt ventilate dar subperfuzate)
  - Combinații ale situațiilor de mai sus

Hipercapnia – cauze și consecințe

- Consecințe ale Hipercapniei:
  - Pe măsură ce PaCO_2 crește, PAO_2 și PaO_2 scad dacă nu se suplimentează oxigenul
  - Pe măsură ce PaCO_2 crește, pH-ul scade, dacă nu crește și HCO_3^-
  - Cu cât PaCO_2 este mai ridicat, cu atât mai rău va fi pacientului dacă VA nu va scădea

Capnografia

- Măsurarea CO_2 (PetCO_2) de la sfârșitul expirației este un mijloc neinvaziv de evaluare a PaCO_2
- $\text{PACO}_2 = \text{PetCO}_2 = \text{PaCO}_2$
- Acest lucru nu este valabil pentru pacienții cu boli de pulmon și cu dezechilibru ventilare / perfuzare (V/Q).

Statutul oxigenului

PAO_2 – este conținutul alveolar de oxigen

PaO_2 – este presiunea parțială a oxigenului dizolvat din sângele arterial

- Oxigenul circulă din zonele cu concentrație ridicată spre zonele cu concentrație scăzută pe măsură ce el difuzează din alveole spre sângele capilar din pulmoni. Astfel, valoarea măsurată a PaO_2 trebuie totdeauna să fie mai mică decât valoarea calculată a PAO_2 .

Statutul oxigenului

- $PAO_2 = PIO_2 - 1.2 \times (PaCO_2)$
- Oxigenul alveolar este oxigenul inspirat minus CO₂ alveolar
  - (Înmulțiți PaCO₂ cu 1,2 pentru niveluri de FIO₂ mai mici de 60% pentru a ține cont de variația presiunii azotului).
- $PIO_2 = FIO_2 (P_B - 47)$
  - (Presiunea vaporilor de apă este scăzută din presiunea barometrică pentru a se obține presiunea gazelor uscate).

Statutul oxigenului

- Compararea valorii calculate a PAO_2 și PaO_2 (gradientul $P(A-a)O_2$) dă răspunsul la întrebarea, “Transferă pulmonii bine oxigenul?”

Statutul oxigenului– caz clinic

- Un Cocker Spaniel de 7 ani diagnosticat recent cu sindrom Cushing vine la clinică cu semne de efort respirator crescut. Valorile gazelor din sângele arterial sunt:

pH=7.45   PaCO₂=23 mm Hg

HCO₃⁻=21   PaO₂ = 83 mm Hg

Statutul oxigenului– caz clinic

pH=7.45

PaCO₂=23 mm Hg

HCO₃⁻=21

PaO₂ = 83 mm Hg

- Care sunt valorile PIO₂, PAO₂, și P(A-a)O₂?

(Presupuneti FIO₂ = 21% la nivelul
mării P_B = 747 mm Hg)

Statutul oxigenului– caz clinic

$$\begin{aligned} \text{PIO}_2 &= \text{FIO}_2 (\text{P}_B - 47) \\ &= 0.21(747 - 47) \\ &= 147 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{PAO}_2 &= \text{PIO}_2 - 1.2(\text{PaCO}_2) \\ &= 147 - 1.2(23) \\ &= 119 \end{aligned}$$

Statutul oxigenului– caz clinic

- $P(A-a)O_2 = 119 - 83$
 $= 36 \text{ mm Hg}$

La oameni, un gradient normal A-a este între 5-15 mm Hg la tineri și la cei de vârstă medie și de 15-25 mm Hg la bătrâni.

La câini, un gradient normal A-a trebuie să fie mai mic de 22 mm Hg.

- Acest Cocker spaniel are un gradient A-a mare, are arată o nepotrivire V-Q, afectarea difuziei sau sunt stâng sau drept.

Care câine are cea mai gravă boală pulmonară?

Câinele A

- $P_{aO_2} = 94$
- $P_{aCO_2} = 11$

- $PAO_2 = 147 - 1.2(11)$
 $= 134$
- $A-a = 134 - 94$
 $= 40$

Câinele B

- $P_{aO_2} = 60$
- $P_{aCO_2} = 66$

- $PAO_2 = 147 - 1.2(66)$
 $= 68$
- $A-a = 68 - 66$
 $= 2$

Conținutul de oxigen -- CaO_2

- PaO_2 este presiunea parțială a oxigenului dizolvat în sângele arterial
- SaO_2 este procentul din totalul de locuri de legare a hemoglobinei care sunt saturate cu oxigen
- CaO_2 este conținutul total de oxigen al sângelui arterial.

Conținutul de oxigen -- CaO_2

- $\text{CaO}_2 = (\text{Hb g/dl} \times 1.34 \text{ml O}_2/\text{g Hb} \times \text{SaO}_2)$

+

$$(0.003 \text{ ml O}_2/\text{mm Hg/dl})$$

CaO_2 depinde în primul rând de oxigenul legat de hemoglobină

Conținutul de oxigen -- CaO_2

- Cu cât sunt mai multe molecule de O_2 dizolvate (adică, cu cât PaO_2 este mai mare), cu atât mai mult se vor lega de hemoglobina disponibilă. Deci SaO_2 depinde mult de PaO_2 .
- Dar, PaO_2 nu depinde de SaO_2 sau de cantitatea de hemoglobină din sânge.

Conținutul de oxigen -- CaO_2

- PaO_2 nu este în funcție de conținutul de hemoglobină, ci numai de PAO_2 alveolar și de arhitectura pulmonului (interfața alveola-capilar).
- De aceea, un pacient cu anemie severă, intoxicare cu monoxid de carbon sau cu methemoglobinemie poate avea un PaO_2 normal.

Conținutul de oxigen -- CaO_2

- Un Doberman are PaO_2 85 mm Hg, și SaO_2 98%, și PCV 42. Suferă o criză hemolitică severă și PCV scade la 21. Presupunând că în urma hemolizei nu apare nici o boală de pulmon, credeți că PaO_2 , SaO_2 , și CaO_2 vor crește, scădea sau vor rămâne neschimbate?

Conținutul de oxigen -- CaO_2

- PaO_2 va rămâne neschimbat
- SaO_2 va rămâne neschimbat
- CaO_2 va scădea

De ce?

Statusul acid-bază

- $$\text{pH} = \frac{[\text{HCO}_3^-]}{[\text{PaCO}_2]}$$

Această relație poate fi folosită pentru a înțelege patru deficiențe majore ale raportului acid-baze:

- Acidoză metabolică
- Alcaloză metabolică
- Acidoză respiratorie
- Alcaloză respiratorie

Statusul acid-bază

- **Acidoza metabolică:**

Scăderea valorii pH(<7,35) datorită reducerii HCO_3^- . Compensarea este scăderea PaCO_2 (hiperventilare).

Cauze: acidoza lactică, cetoacidoza, intoxicare cu etilenglicol, diaree, acidoza tubulară renală, IRC (scaderea reabsorbției și formării de HCO_3^-), hipoaldosteronismul, perfuzii cu cantități crescute de soluție de NaCl.

Statusul acid-bază

- **Alcaloza metabolică:**

- Valoare crescută a pH-ului ($>7,45$) provocată de creșterea nivelului HCO_3^- . Compensarea este ceșterea PaCO_2 (hipoventilare).
- Cauzele includ folosirea diureticelor și a corticosteroizilor, vomitarea, sindromul Cushing, hiperaldosteronism, etc.

Statusul acid-bază

- **Acidoza respiratorie:**
  - Scăderea valorii pH -ului datorită creșterii valorii PaCO₂. Compensarea se face prin reținerea renală de bicarbonat.
  - Cauzele includ depresia sistemului nervos central, boli pulmonare sau de căi respiratorii-hipoventilație(restrictive, obstructive și mixte).

Pulmonul numai elimina dioxidul de carbon care se acumulează → acid carbonic ↑, vasodilatație cerebrală, hipertensiune intracraniană.

Statusul acid-bază

- **Alcaloza respiratorie:**

- Creșterea valorii pH-ului din cauza scăderii PaCO_2 → vasoconstricție cerebrală. Compensarea se face prin excreția renală de bicarbonat.
- Cauzele includ hipoxia, embolismul pulmonar, anxietatea, septicemia și insuficiența hepatică, efort fizic.

Pulmonul elimina în exces dioxid de carbon (hiperventilație) → acidul carbonic ↓

Statusul acid-bază

- Exemplu:
- $\text{pH} = 7.30$
- $\text{HCO}_3^- = 17$
- $\text{PaCO}_2 = 32$
- Care este principala problemă a raportului acid-bază?

Statusul acid-bază

- Acidoza metabolică cu compensare respiratorie.
- ****Important****
- Tulburările raportului acid-bază nu se compensează la pH normal. Un pH normal cu PaCO_2 și/sau HCO_3^- anormal indică două sau mai multe probleme principale.

Interpretarea rezultatelor pentru gazele din sânge

- **Aspecte principale:**
  - 1. PaCO₂ indica date despre ventilare
  - 2. Gradientul A-a oferă informații despre funcționarea pulmonului
  - 3. CaO₂ depinde în primul rând de Hb
  - 4. Atunci când examinați tulburările acid-bază, căutați mai întâi anomalia principală, dar țineți minte că poate să fie o tulburare mixtă.

Interpretarea rezultatelor pentru gazele din sânge

- $\uparrow \text{HCO}_3^- \rightarrow \uparrow \text{HCO}_3^- / \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \uparrow \text{pH}$
(alcaloză metabolică)
- $\downarrow \text{HCO}_3^- \rightarrow \downarrow \text{HCO}_3^- / \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \downarrow \text{pH}$
(acidoză metabolică)
- $\downarrow \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \uparrow \text{HCO}_3^- / \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \uparrow \text{pH}$
(alcaloză respiratorie)
- $\uparrow \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \downarrow \text{HCO}_3^- / \text{H}_2\text{CO}_3 \rightarrow \downarrow \text{pH}$
(acidoză respiratorie).

Va multumesc pentru
atentie!

